

Rusové si chrání sovětské řády

londýn/moskva/praha, 28. 11. 2006

Londýnská aukční síň Sotheby's si od dnešní dražby, v níž nabízí stovky ruských uměleckých děl a starožitností, slibuje rekordy a výtěžek kolem dvaceti miliónů liber.

Mohlo to být o statisíce víc, kdyby v polovině měsíce nepřišla prosba Ruského úřadu na ochranu kulturního dědictví. "Máme důvod se domnívat, že občané, kteří byli vyznamenáni vojenskými řády, jež chystáte do dražby, žili a umřeli na území Ruska. A pokud je nám známo, nikdo z jejich příbuzných nedostal povolení, aby tyto cennosti vyvezl do ciziny," napsal moskevský úřad do Londýna.

Rusové nemají nic proti tomu, aby se na světových aukcích prodávala vyznamenání z dob carského impéria. "Ta představují dobrou investici. Ročně se zhodnotí o sto procent," řekl včera HN obchodník s numizmatikou Petr Kovaljov z moravského Znojma.

Prodej státních řádů z pozdější éry ale ruské zákony zakazují. Sotheby's měla v úmyslu dát "pod kladívko" jedenáct sovětských armádních vyznamenání, včetně těch nejcennějších.

Například Suvorovův řád I. stupně obvykle dostávali za druhé světové války jen generálové a maršálové. Bývá k mání za 70 000 liber (2,8 miliónu korun). Řády Ušakova nebo Nachimova jsou ještě o 10 000 liber dražší. "Vyznamenání té úrovně, jaká byla vystavena v Londýně, mají jen dva tři moskevští sběratelé. A ti své poklady legálně prodávat nejen nesmějí, ale ani nehodlají," řekl listu Izvestija jeden ze znalců trhu. "Londýnská aukce měla vyšroubovat ceny na ruském černém trhu."

Do aféry se před týdnem vložila britská vláda a dala aukční síni pokyn, aby sovětské metály stáhla. Londýnu za to dokonce poděkoval ruský vicepremiér Sergej Ivanov.

Moskva požádala Interpol o pomoc při vyšetřování, jak se řády do ciziny dostaly, a bude se je snažit po domluvě s nynějšími majiteli vrátit domů.

"Většina z nich se zmocnili zločinci, kteří si dnes odpykávají trest," cituje agentura Ria Novosti Anatolije Vilkoza z úřadu na ochranu kulturního dědictví.

Do Londýna přitom některé řády mohly doputovat i z jiných postsovětských republik - nebo z území bývalých evropských satelitů Sovětského svazu, kde takové obchody nejsou svázány zákazy.

"V Česku se nejzávažnější sovětské řády objevují jen velmi málo - a když, většinou jsou to padělky," uvádí Petr Kovaljov. "A pokud jde o armádní relikvie z bývalého Československa, nejcennější je prvorepublikový Řád bílého lva I. stupně. I bez řetězu, ovšem s řádnou dokumentací, se prodává až za 230 000 korun," dodává znojemský numizmatik.

Rozruch, který nastal kolem "Ruského týdnu" v Sotheby's, je na evropské poměry neobvyklý. "Sovětské řády se čas od času objevují i na francouzských aukcích. Bez zbytečného povyku, protože naše zákony to dovolují," řekl Izvestijím expert z jednoho francouzského starožitnictví. Podle něj je toto zboží paradoxně běžně k dostání také na pařížském bleším trhu.

Ruské úřady, i někteří komentátoři, považují podobné obchody za hanebný kšeft.

"Prodat řád, to je jako prodat čin, za který byl udělen. Je to porušení morálního tabu. Možná je to ale čistě ruský přístup ke státním vyznamenáním - realita, na niž teď narazila i síň Sotheby's," poznamenává Anatolij Koroljov z Ria Novosti.

Autor/ři: Jaroslav Beránek

Vyhledat články autora

www.ihned.cz/beranek

http://ihned.cz/109-19849370-on-rusov%20si+chr%20n%20ED+sov%20Ctsk%20E9+%20F8%20dy-000000_d-44